

మున్నడి

శ్లో॥ వేంకటాది సమంస్థానం బ్రహ్మందే నాస్తికించన
వేంకటేశసమోదేవో న భూతోర్న భవిష్యతి.

ఈ కీర్తనకి ఈ దివ్యశ్లోకమే స్ఫూర్తి అయిపుంటుంది. ఏడుకొండల మహిమను వర్ణిస్తున్నారు అన్నమయ్య. అర్థం తెలియకపోయినా నాబోటివాళ్లంతా విరివిగా వాడే పదములెన్నో ఈకీర్తనలో వున్నాయి, ‘నిట్టచరుల’, ‘కాణాచి’, ‘కొటురులు’ ఇత్యాదివి. ఈ రూపేణా తెలుసుకొని నేను ధన్యదనైనాను. అన్ని చేసేది శ్రీనివాసుడే, చేయించేది శ్రీనివాసుడే. నా బోటివాళ్లు కేవలం ‘నిమిత్తమాత్రులు’. నిజం....

ఉ॥ కట్టెదులన్ కనుంగానరె గ్రకృన, నయ్యది విష్ణులోకమే
తెట్టెలగట్టెనో మహిమ దీటుగ, ఈ తిరుశైల పంక్తిపై
చుట్టుమువోలే శ్రీవిఘ్నదు శోభనముల్ వెలయించే, గాంచుడీ
దిట్టతనాన కీర్తనము తేకొని పాడెను అన్నమార్యాదున్

రాగం : హిందోళము

కట్టెదుర వైకుంరము కాణాచయిన కొండ

తెట్టెలాయె మహిమలే తిరుమల కొండ

॥కట్టెదుర॥

వేదములే శిలలై వెలసినది కొండ
యేదేస పుణ్యరాసులే యేరులైనది కొండ
గాదివి బ్రహ్మది లోకముల కొనల కొండ
శ్రీ దేవుడుండేటి శేషాది యాకొండ

॥కట్టెదుర॥

సర్వదేవతలు మృగజాతులై చరించే కొండ

నిర్వహించి జలధులే నిట్టచరులైన కొండ

వుర్వితపసులే తరువులై నిలిచిన కొండ

పూర్వాపు ఉంజనాది యా పొడవాటి కొండ

॥కట్టెదుర॥

వరములు కొటూరుగ వక్కణించి పెంచే కొండ
పరుగు లక్ష్మీకాంతు సోబనపు కొండ
కురిసిన సంపదలెల్ల గుహల నిండిన కొండ
విరివైన దిదివో శ్రీవేంకటపు కొండ ||కట్టెదురు||

భావామృతం :

ఇదిగో మన యొట్టయొదుటనున్న కొండలను గమనించారా! ఇదే ఏడుకొండలని ప్రసిద్ధి చెందిన తిరుమలకొండ. శ్రీహరి చిరకాల నివాసం (కాణాచి) అయిన వైకుంఠమే ఈ కొండ అని గ్రహించండి. దీని మహామలన్నీ రాసులుగా పోగయి (తెట్టలై) ఒకే చోటకుప్పగావున్న మహిమాన్వితమైన కొండ ఇది.

వేదములన్నీ శిలలుగా వెలసినదే ఈ తిరుమల. ఎటుచూసినా, దీనిపై పారే ఏరులన్నీ మహానుభావులు చేసిన పుణ్యముల యొక్కరాసులే. దీని శిఖరములన్నీ ప్రేమతో బ్రహ్మదిలోకములు రూపం దాల్చినవే. ఈ శేషాది వుంది చూశారా, ఇది సాక్షాత్తు శ్రీమన్నారాయణుడు వుండే కొండ.

ఈ కొండపైనున్న మృగములు మృగజాతులు అన్ని కూడా కిన్నెర, కింపురుష, గంధర్వాది దేవతలే. సమస్త సముద్రములు పూనుకొని ఈ కొండపై నిట్టచరులై (సెలయేళ్ళగా) పారుతున్నాయి. మహార్షులందరు ఈ కొండపైనున్న వృక్షములే సుమా!! ఇదిగో ఎత్తయిన ఈ కొండవున్నది చూశారా, ఇదే తూర్పువైపునన్ను అంజనాద్రి.

పరమాత్మాంసగిన వరములన్నీ గిడ్డంగులు (కొటూరుల) గా వచించబడినదీ సమృద్ధినిచ్చే కొండే. (ఆయన వరములే పెద్దపెద్ద నిలువలు) చూడగా శ్రీనాథుని మంగళప్రదమైన కొండ ఈ తిరుమలయే. సర్వసంపదలు కురిసి రాసులుగా గుహలలో నిండి పోయిన కొండ ఇదే. ఓ ప్రజలార! ఇదిగో ఈ శ్రీవేంకటాది గౌప్య విష్ణుతమైన కొండ.

మున్నడి

అహోబల నరసింహా స్వామి సేవలో అన్నమయ్య కుమారుడు పెద తిరుమలాచార్యులవారు చెప్పిన మధురాతి మధురమైన కీర్తన ఇది. “నిర్మలుడవైన నరసింహా! నీకువేదములే నివాస స్థానములు. సంగీతనాదము అంటే మక్కువగల నీవు సకలలోకే శ్వరుడవు. అట్టి నీకు నమోవాకములు” అంటున్నారు. గోవిందుడైన ఈయన గుణాగుణ రహితుడట. నీ రూపానికి పరిమితి చెప్పలేం కాబట్టి త్రివిక్రమాకృతిలో విజృంఖించుచున్నావు అంటున్నారు. తన తండ్రి అన్నమయ్య వలెనే, వేంకటగిరి వాసుడే అహోబల అర్ఘావతారం అని నమ్మిన వాడీ పెద తిరుమల. సర్వమునీవే... అంటున్నారు.

కం॥ వేదములే నీవాసము

నాదప్రియ! సకల లోకనాథ! నమస్తే
ఆదరముగ నరసింహుని
పాదుగ పెదతిరుమలయ్య పనివడి కొలిచెన్

పాదుగ = నిలకడగా

రాగం : మధ్యమావతి

వేదములే నీనివాసమట విమలనారసింహా
నాదప్రియా సకలలోకపతి నమో నమో నరసింహ

॥వేద॥

ఫోరపాతక నిరుపారణ కుటిలదైత్యదమన
నారాయణ రమాధి నాయక నగధర నరసింహ
నీరూపము ఇంత అంతయని నిజము తెలియరాదు
ఈరీతి త్రివిక్రమాకృతి నేచితి నరసింహ

॥వేద॥

గోవింద గుణాగుణ రహిత కోటి సూర్యతేజ
 శ్రీవల్లభ పురాణ పురుష శిఖనభి నరసింహ
 దేవా మిము బ్రహ్మదులకును తెలియనలవి కాదు
 భావించగ ప్రహ్లదు నెదుట పరగితి నరసింహ

॥వేద॥

దాసపరికర సులభ తపన చంద్రనేత్ర
 వాసవ సురముఖ మునిసేవిత వందిత నరసింహ
 భాసురముగ శ్రీవేంకటగిరిని పాయని ధైవమ వటుగాన
 ఓసరకిపుడు ఏగితి విట్ల అహోబల నరసింహ

॥వేద॥

భావామృతం :

నిర్మలుడవైన ఓ అహోబల నరసింహ! నీ నివాస స్థానములు వేదములే. నీవు సంగీతనాదమున ఎక్కువ ప్రీతి కలిగినవాడవు. సకలలోకాలకు భర్తవు. అట్టి నీకు నా నమోవాకములు.

ఓ ప్రభూ! నీవు ఫోరమైన పాపములను రూపుమాపెదవు. నీవు దుర్ఘాధినున్న రాక్షసాంతకుడవు, నారాయణుడవు, లక్ష్మీపతివి, గోవర్ధనధరుడవు. ఆనాటి నీ త్రివిక్రమ రూపానికి ఆద్యంతములు లేవు. అట్లు విజృంభించితివి (ఏచితివి) కనుక నీ నిజమైన రూపము తెలియనసాధ్యముగా నున్నది.

ఓ దేవా! నీవే గోవిందుడవు. నీవు గుణాగుణరహితుడవు. (గుణము, అగుణము రెండూ నీకు లేవు). నీ తేజస్సు కోటి సూర్యులకు మించినది. నీవు శ్రీదేవికి వల్లభుడవు (భర్తవు). నీవు పురాణపురుషుడవు. (అనాది పురుషుడవు). శిరస్సున కేశపాశము, ప్రేళ్యకు వాడిగల గోళ్చున్నవాడవు. స్వామీ! మీరేమిటో బ్రహ్మది దేవతలకే అంతుపట్టదు. నీ భక్తుడైన ప్రహ్లదుడొక్కడే నిన్న భావించగలిగాడు. ఎందుకంటే నీవు వానికి ప్రసన్నుడవై వాని ఎదుట నిలిచితివి కదా! అట్టి నరసింహ! నీకు వందనములు.

ఓ దాసపరికర సులభి! (దాసుల సమూహములకు సులభంగా లభించువాడవు అయిన దేవా!) నీవు తపన చంద్ర సేత్రుడవు (సూర్యచంద్రులు సేత్రములుగా గలవాడవు). ఇంద్రాది సురప్రముఖులు, మునీశ్వరులు అర్చించి సేవించెడివాడవు. వెలుగొందుతూ ఎన్నడూ శ్రీవేంకటాద్రిని వదలని ధైవానివి. అందుచేత నీవే వోసరక (తొలగిపోకుండా), ఇప్పుడు ఏగితివిట్ల (ఇట్లు ఊరేగుచున్నావు).